
Redaktionelt forord til sommernummeret 2026

LUP, *Studier i læreruddannelse og -profession*, er sat i verden for at styrke vidensbaseret af læreruddannelsen og folkeskolens undervisning og pædagogiske praksis. Det er der stærkt brug for i en tid, hvor mistillid og misinformation flourer, og hvor bølgerne ofte går højt i uddannelsespolitiske debatter. Det er de mange forskellige udmeldinger i kølvandet på de nyligt publicerede PISA-resultater et skoleeksempel på. Hurtigt bliver forskningsresultater løftet ud af den ramme, de egentlig kan sige noget om, for at blive brugt til profilering af eksisterende holdninger og uddannelsespolitiske mærkesager. I skoledebatten skal man holde hjertet varmt, men også hovedet koldt, og derfor spiller den fagfællebedømte uddannelsesforskning en vigtig rolle. Her må forskerne nemlig ikke hævde mere end metoden og empirien giver belæg for. Om disse spilleregler er overholdt, vurderes grundigt af både tidsskriftredaktionen og to anonyme fagfæller.

I LUP publicerer vi fagfællebedømt forskning fra landets professionshøjskoler og andre, der beskæftiger sig med grundskoleforskning og udvikling af lærerprofessionen. Et solidt og gennemsigtigt vidensgrundlag er en nødvendig forudsætning for, at lærernes uddannelse, skolens praksis og de mange samfundsmæssige debatter om skolen foregår på et oplyst grundlag. I sommernummeret publicerer vi artikler, der er indsendt uden for tema. De giver et indtryk af nogle af de spørgsmål, der optager forskere og udviklere ved læreruddannelser og universiteter lige nu. Fra redaktionen side efterlyser vi dog flere artikler inden for den empiriske grundskoleforskning og gerne undersøgelser med et fagdidaktisk sigte. Ud over forskning inden for de store fag som dansk og matematik hilser vi også bidrag fra de andre fag og nye fagområder (fx teknologiforståelse) velkommen.

I dette sommernummer handler alle seks artikler om læreruddannelsens undervisning, praksis og studerende. Det kan ses som en konsekvens af, at flere danske læreruddannelser – ligesom mange professionshøjskoler i det øvrige Norden – har styrket forskningen i læreruddannelsesdidaktik i de

Årg. 11 | nr. 2 | 2026 | 4 sider

DOI: 10.7146/lup.v11i2.171698

© 2026 forfatter(ne), CC BY-NC-ND

Studier i læreruddannelse og -profession

senere år med ansættelse af uddannelsesdocenter og etablering af særskilte programmer for professionsdidaktik. Samtidig afspejler artiklerne de meget forskellige problemstillinger, der rejser sig i kølvandet på aktuelle uddannelsesudfordringer og implementeringen af reformen i 2023 (LU23) på de danske professionshøjskoler.

To af artiklerne har fokus på, hvem de lærerstuderende er, hvordan de forstår centrale pædagogiske grundbegreber som omsorg og udvikler sig gennem uddannelsen. Tre artikler handler om, hvordan læreruddannere underviser de studerende i hhv. skrivning, mundtlighed og modellering af undervisning, mens den sidste anlægger et kritisk blik på de lærerstuderendes mulighed for at reflektere åbent over egen læring, hvis refleksionen samtidig gøres til genstand for bedømmelse.

Der er desuden ændringer på vej i redaktionen for *Studier i læreruddannelse og -profession*. Ud af redaktionen træder Bettina Buch og Laura Mørk Emtoft, begge fra Professionshøjskolen Absalon. Vi takker for deres store indsats i redaktionen – også i forbindelse med de artikler, der indgår i sommernummeret. Samtidig indtræder Lene Illum Skov som nyt medlem af redaktionen som repræsentant for UC SYD. Thomas Albrechtsen fortsætter i redaktionen, men nu som repræsentant for Professionshøjskolen Absalon.

Præsentation af sommernummerets artikler

I den norsksprogede artiklen "Kanskje vi viser det på andre måter? En intervju-studie av mannlige grunnskolelærerstudenters forståelse av omsorg" undersøger Reidun Heggem, Hege Myhre og Martin Stokke, hvordan mandlige lærerstuderende forstår og udøver omsorg i skolen. Det empiriske grundlag er en interviewundersøgelse, der analyseres fra et Bourdieu-perspektiv. Artiklen viser, hvordan de mandlige studerende skelner mellem mandlige og kvindelige omsorgsformer, og forfatterne argumenterer i forlængelse heraf for, at en unuanceret og dikotomisk omsorgsforståelse kan bidrage til at forstærke en polariseret omsorgsudøvelse i grundskolen.

I artiklen "Skrivedidaktik som prisme for læreruddannernes professionelle agency" sætter Lene Cicilie Storgaard, Marie-Louise Molbæk, Anne Bock og Lise Baun fokus på de dilemmaer og spændinger, undervisere i skrivning som en del af danskfaget på læreruddannelsen står overfor. Med udgangspunkt i gruppeinterviews med 14 undervisere peger artiklen mere konkret på (1) forholdet mellem udvikling af studerendes udtryksfærdighed og undervisning i konventionelle skriftsprogsnormer, (2) forholdet mellem

studerendes individuelle skriveprocesser og skrivning i grupper og (3) forholdet mellem akademisk skrivning og mere kommunikerende professions-tekster. Artiklen konkluderer, at læreruddanneres agency bliver presset af manglende ressourcer til at balancere de modstridende værdier, praksisser og rationaler. Informanterne udtrykker bekymring for, at dette pres kan føre til en for høj grad af instrumentalisering af skrivningen i danskfaget.

Marie Falkesgaard Slot, Mathias Thorborg, Ida Elbæk, Pia Rose Böwadt, Lene Cicilie Storgaard og Dorrit Sørensen præsenterer i den engelsksprogede artikel "Teacher educators' teaching – a systematic review" et litteraturstudie af forskning i læreruddanneres undervisning baseret på 41 nyere empiriske studier fra Nordamerika og Europa. Som et særligt fokus analyserer artiklen, hvordan modellering forstås og praktiseres på tværs af studierne. Analysen identificerer fire perspektiver på modellering: synlighed, teori og refleksion, faglig dømmekraft samt underviseridentitet. Samlet peger reviewet på et markant gab mellem beskrivelser af eksplicit modellering som undervisningspraksis og empirisk viden om dens faktiske udfoldelse.

I artiklen "Man er nødt til at gribe det, de siger, og bygge videre på det» – En undersøgelse af danske og norske lærerstuderendes metasamtaler om mundtlighed i klasseværelset» undersøger Eva Dam-Christensen og Tone Holten Kvistad, hvordan norske og danske lærerstuderende udvikler mundtlighedsdidaktisk viden gennem metasamtaler om egen undervisning. Studiet bygger på designbaseret forskning og optagelser fra et fælles undervisningsforløb gennemført på læreruddannelserne i Trondheim og Esbjerg. Analysen synliggør, at dialogisk undervisning opleves som kompleks, og at balancen mellem styring og åbenhed udgør et centralt didaktisk dilemma. I metasamtalerne udvikler de studerende dialogiske refleksionsrum, hvor teori og praksis forbindes i et andetordensdidaktisk transferrum, der styrker professionsfaglig dømmekraft og mundtlighedsdidaktisk kompetence.

Preben Olund Kirkegaard præsenterer i artiklen "Refleksiv kommunikation mellem læring og selektion" et systemteoretisk perspektiv på refleksionspraksisser i læreruddannelsen. I artiklen argumenteres for, hvordan refleksive processer har en central position i læreruddannelsen som bindeled mellem teori, praktik og professionel dømmekraft. I forlængelse heraf præsenterer artiklen en systemteoretisk analyse af, hvordan refleksiv kommunikation ændrer funktion, når den indgår i uddannelsessystemets samtidige orientering mod læring og selektion. På denne baggrund diskuteres konse-

kvenserne for refleksionskompetence, tillid og professionsudvikling, og forfatteren anbefaler, at læreruddannelserne bliver bedre til at skelne mellem refleksion som læringskommunikation og refleksion i vurderingspraksis.

I artiklen "Lærerstuderendes veje til lærerfaglighed som belonging" undersøger Michael Peter Jensen, Gitte Hjarnø, Lotte Holk Hansen og Thomas Roed Heiden lærerstuderendes tilblivelse som lærere som en dynamisk, relationel og ikke-lineær proces. Empirien bygger på interviews med lærerstuderende fulgt gennem hele deres uddannelse. Analysen viser, at lærertilblivelse formes gennem skiftende affektive, temporale og mikropolitiske forbindelser, hvor tilhørsforhold konstant forhandles. Belonging synliggør betydningen af kropslige, sanselige og situerede erfaringer og fremhæver brud, tvivl og uforudsigelighed som centrale for lærertilblivelse. I forlængelse heraf peger artiklen på behovet for at forstå og understøtte denne kompleksitet i læreruddannelsen.

Rigtig god læselyst af sommernummeret 2026!

Tom Steffensen og Mikkel Hjorth